

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 28 kwietnia 2023 r.

Pozycja 137

POSTANOWIENIE z dnia 20 lipca 2016 r. Sygn. akt Ts 71/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Małgorzata Pyziak-Szafnicka – przewodniczący i sprawozdawca
Stanisław Rymar
Andrzej Rzepliński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej [...] sp. z o.o. w sprawie zgodności:

- 1) art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz. U. z 2012 r. poz. 1155, ze zm.) w zw. z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, ze zm.),
- 2) art. 77⁵ § 3 i 5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, ze zm.),
- 3) § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991, ze zm.) z art. 2 w zw. z art. 64 ust. 1 i 2 i w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 5 kwietnia 2016 r. [...] sp. z o.o. (dalej: skarżąca) wystąpiła o zbadanie zgodności: po pierwsze, art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz.U.2012.1155, ze zm.) w zw. z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – kodeks pracy (Dz.U.2014.1502, ze zm.; dalej: kodeks pracy), po drugie, art. 77⁵ § 3 i 5 kodeksu pracy (Dz.U.2014.1502, ze zm.) oraz po trzecie, § 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U.236.1991, ze zm.; dalej: rozporządzenie) z art. 2 w zw. z art. 64 ust. 1 i 2 i w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została złożona na tle następującego stanu faktycznego. Sąd Rejonowy w Z. w wyroku z 21 kwietnia 2015 r. (sprawa [...]) zasądził od skarżącej kwotę 9000 zł w związku z ryczałtami za noclegi z tytułu podróży służbowej. Skarżąca odwołała się od orzeczenia sądu I instancji. Jednak Sąd Okręgowy w J. wyrokiem z 25 listopada 2015 r. (sprawa [...]) oddalił jej apelację.

Zdaniem skarżącej zakwestionowane przepisy są niezgodne z art. 2 Konstytucji, gdyż naruszają standard konstytucyjny wynikający z zasady określoności przepisów prawa. W jej ocenie naruszeniem Konstytucji jest stanowienie przepisów niejasnych, wieloznacznych, które nie pozwalają przewidzieć adresatowi prawa konsekwencji prawnych podjętych przez niego działań.

Skarga konstytucyjna zawiera również fragment zatytułowany: „skutki niezgodności norm z Konstytucją dla naruszenia prawa własności”, w którym przedstawione są rozważania dotyczące uchwały Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2014 r. (sprawa II PZP 1/14) odnoszącej się do należności z tytułu kosztów noclegów kierowców i jej skutków czasowych. Skarżąca zwraca uwagę na to, że firmy z branży transportowej znalazły się w związku z tą uchwałą w trudnej sytuacji, gdyż kierowcy w nich pracujący wystąpili z roszczeniami przeciwko swym pracodawcom.

Pismem z 11 maja 2016 r. skarżąca rozwinęła i poszerzyła argumentację dotyczącą zarzutu naruszenia zasady równej ochrony własności i praw majątkowych. Podkreśliła, że działając w zaufaniu do państwa i stanowiącego przez nie prawa, poniosła koszty montażu miejsc do spania w samochodach ciężarowych w celu zapewnienia kierowcom bezpłatnego noclegu w trakcie podróży służbowych, a następnie – ze względu na przyjęte w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko, zgodnie z którym zapewnienie noclegu w kabinie nie wyłącza obowiązku wypłacenia pracownikowi ryczałtu za nocleg – została obowiązana do wypłaty świadczeń pieniężnych z tego tytułu. Zdaniem skarżącej utrwalona w orzecznictwie SN interpretacja przepisów odnoszących się do czasu pracy kierowców prowadzi do naruszenia jej prawa własności.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej jest ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o wolnościach lub prawach albo o obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga spełnia przesłanki, o których mowa w przywołanym przepisie Konstytucji, oraz wymagania wskazane w art. 60 i art. 64-66 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293; dalej: ustawa o TK), a także czy nie zachodzą okoliczności przewidziane w art. 77 ust. 3 tej ustawy.

2. Jak ustalił Trybunał, skargę konstytucyjną złożył w imieniu skarżącej radca prawny, który przedstawił stosowne pełnomocnictwo.

3. Skarżąca wyczerpała przysługującą jej drogę prawną, ponieważ wyrok Sądu Okręgowego w J. z 25 listopada 2015 r. (sprawa [...]) jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

4. Trybunał stwierdza też, że skarżąca dochowała trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi zastrzeżonego w art. 64 ustawy o TK. Wyrok Sądu Okręgowego w J. z 25 listopada 2015 r. (sprawa [...]) został jej doręczony 5 stycznia 2016 r., a skarga została złożona 5 kwietnia 2016 r.

5. Pierwszej z zakwestionowanych regulacji „w zakresie, w jakim przyznaje kierowcy zatrudnionemu w transporcie międzynarodowym zwrot kosztów za nocleg w granicach limitu określonego dla pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej w załączniku do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju”, skarżąca zarzuciła naruszenie zasady poprawnej legislacji i określoności przepisów prawa, a w konsekwencji prawa własności (art. 2 w zw. z art. 64 ust. 1 i 2 i w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji).

Druga z zaskarżonych regulacji (art. 77⁵ § 3 i 5 kodeksu pracy), rozumiana w ten sposób, że przepisy wydane na podstawie art. 77² § 2 kodeksu pracy „w zakresie zwrotu kosztów noclegu pracownika w trakcie podróży służbowej poza granicami kraju stanowią minimalny standard również dla pracowników niezatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej i nie jest możliwe określenie wysokości tych należności w umowie o pracę, regulaminie wynagradzania lub układzie zbiorowym pracy na poziomie niższym niż przewidziany w tych przepisach” – zdaniem skarżącej – narusza zasady poprawnej legislacji i określoności przepisów prawa, a w konsekwencji prawa własności (art. 2 w zw. z art. 64 ust. 1 i 2 i w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji).

Skarżąca formułuje ten sam zarzut pod adresem trzeciej z zakwestionowanych regulacji (§ 9 ust. 2 i 4 rozporządzenia) w zakresie, w jakim przewiduje prawo kierowcy zatrudnionego w transporcie międzynarodowym do uzyskania ryczałtu za nocleg pomimo zapewnienia mu bezpłatnego noclegu w przystosowanej do tego kabinie pojazdu.

6. W ocenie Trybunału skarżąca prawidłowo określiła przedmiot kontroli (art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK), wskazała, jakie przysługujące jej konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – jej zdaniem – naruszone (art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK), a także należycie uzasadniła sformułowane w skardze zarzuty (art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK). Oceny tej nie zmienia niepowołanie w *petitum* skargi konstytucyjnej art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji, gdyż z jej treści oraz pisma procesowego z 11 maja 2016 r. wynika, że w przekonaniu skarżącej zakwestionowane przepisy naruszają prawo do równej ochrony własności i praw majątkowych.

Skoro złożona skarga spełnia wymagania przewidziane w ustawie o TK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 77 ust. 3 ustawy o TK, to – na podstawie art. 77 ust. 5 tej ustawy – zasadne było nadanie jej dalszego biegu.